

БЮЛЕТИН

НАЦИОНАЛНА ФЕДЕРАЦИЯ
НА РАБОТОДАТЕЛИТЕ НА ИНВАЛИДИ

NATIONAL FEDERATION OF
EMPLOYERS OF DISABLED PEOPLE

София 1000, бул. "Дондуков" № 11; тел.: 02 986 53 09; тел./факс: 02 986 53 00;

e-mail: nfri@abv.bg; <http://www.nfri.bg/>

Година XIX, брой 9 м.септември 2026 г.

В ТОВА ИЗДАНИЕ

1. Новини – стр.1– стр.13

НОВИНИ

ПОКАНА

НФРИ кани своите членове на официалното откриване на **Четиринадесетия международен форум по социална икономика**, което ще се състои на **14 октомври 2026 г. от 11:00 часа** в **Интер Експо Център – София**.

В рамките на форума Ви каним да вземете участие и в конференцията на тема:

„ТПК и социалните предприятия в променящата се икономическа и социална среда“

Конференцията ще събере представители на държавни институции, европейски и международни организации, местната власт, трудово-производителни кооперации, социални предприятия, работодатели, академичните среди и бизнеса.

Основната цел на събитието е да насърчи активния диалог и сътрудничеството между институциите и организациите, ангажирани с развитието на социалната икономика, както и да представи добри практики, иновативни модели и политики за устойчиво развитие, заетост, социално включване и регионално развитие.

Форумът е възможност за обмен на опит и обсъждане на предизвикателствата и перспективите пред социалните предприятия и работодателите на хора с увреждания.

За допълнителна информация и заявяване на интерес за участие:

*Камелия Иванова
Тел.: 0884 000 881*

Участие в обществената консултация на ИСС за реформа в социалната подкрепа

На 29 септември Е.Тодорова, председател на УС на НФРИ, в качеството си на представител на НСРХУ взе участие в обществената консултация, организирана от Икономическия и социален съвет (ИСС), посветена на бъдещото развитие на системата за социална подкрепа и възможностите за синхронизиране на законодателството в Кодекс за социална подкрепа.

Във форума участваха вицепремиерът и министър на финансите Гълъб Донев, министърът на труда и социалната политика Наталия Ефремова, председателят на ИСС Зорница Русинова, представители на работодателските и синдикалните организации, организациите на хората с увреждания и гражданския сектор, народни представители, институции, местна власт и експерти.

Основен акцент в дискусиата беше необходимостта от по-достъпна и интегрирана система за социална подкрепа, в контекста на потребностите на човека, вместо той сам да търси път между различни закони, институции и механизми.

Беше поставен и въпросът за ефективността на системата. Представените от ИСС данни показват значително увеличение на подкрепяните лица, и на публичния ресурс през последните години. Но независимо от това остава неудовлетвореността от резултатите и въпросът доколко подкрепата достига до хората по начин, който създава възможности за по-самостоятелен живот, образование, заетост и обществено включване.

В този контекст беше обсъдена и възможността за Кодекс за социална подкрепа, като беше подчертано, че евентуалната кодификация не следва да представлява механично обединяване на съществуващите нормативни актове, а да бъде разглеждана във връзка с цялостното функциониране на системата.

В рамките на консултацията Е.Тодорова постави на първо място необходимостта от усъвършенстване на индивидуалната оценка на потребностите на хората с увреждания. Човекът следва да преминава през единна входна точка за оценка, вместо да бъде оценяван многократно за различните форми на подкрепа. Оценката трябва да отчита не само ограниченията, но и функционалните възможности, средата и реалните потребности на човека, а от нея да следва подходящ комплекс от мерки и непрекъснатост на подкрепата.

На второ място Е.Тодорова акцентира върху липсата на достатъчна свързаност между индивидуалната оценка, професионалното ориентиране и обучение, услугите по заетостта, подкрепата на работното място и работодателя.

Необходимо е да се промени и начинът, по който се измерва успехът на политиките за заетост на хората с увреждания. Не е достатъчно да се отчита единствено броят на новосъздадените работни места. Важно е колко хора остават в заетост, колко дълго я запазват и дали имат възможност да се развиват. Затова устойчивостта на заетостта следва да се обособи като самостоятелен показател за резултат във всички форми на трудова реализация - отворен пазар на труда, специализирана заетост, социалните предприятия и самостоятелната заетост. Т.е. водещият критерий трябва да бъде реалният избор на човека в каква среда иска да работи и устойчивостта на неговата заетост.

Това е особено важно за специализираните предприятия, които осигуряват заетост и адаптирана работна среда за хора, част от които срещат сериозни бариери пред реализацията си на пазара на труда. Данните от анализа на НФРИ от 2026 г. показват и значителна продължителност на заетостта в тези предприятия – над половината от работещите хора с увреждания са с трудов стаж в съответното предприятие над шест години, а близо една трета – над десет години.

Системата се нуждае от промяна, но поставените в хода на консултацията проблеми показват, че значителна част от тях не са само нормативни. Те са и

институционални, организационни, кадрови, финансови и свързани с практическото взаимодействие между различните системи.

При хората с увреждания една толкова мащабна промяна трябва да бъде подготвена особено внимателно. Зад законовите текстове стоят индивидуални оценки, методики, информационни системи, услуги, институции и конкретни права, от които хората зависят ежедневно. Затова основно условие за всяка бъдеща реформа е да бъдат гарантирани придобитите права, да бъдат запазени работещите механизми и да не бъде затруднен достъпът до подкрепа. Гарантирането на вече придобитите права беше изрично подчертано и в рамките на обществената консултация.

Е.Тодорова изрази мнение след обществената консултация да бъде разработена реалистична пътна карта, която да обвърже нормативните промени с необходимите институционални, организационни, финансови и административни решения, с ясно идентифицирани проблеми, надеждни данни, оценка на въздействието, конкретни действия и пълноценно участие на организациите на хората с увреждания и техните работодатели. Едва след това да се прецени дали кодификацията е необходимият инструмент, защото целта е по-добре работеща система – с адекватна и непрекъсната подкрепа, повече възможности за развитие и устойчива заетост и с гарантирани права на хората с увреждания.

НФРИ взе участие в обсъждането на промени в механизма Лична помощ

През месец септември т.г. в МТСП бяха проведени две работни срещи с национално представителните организации и зам.-министър Надя Клисурска и екип от министерството, във връзка с обсъждането на промени в механизма „лична помощ”.

Първата среща се проведе на 17 септември. На нея министерството представи концепция за промени в Закона за личната помощ. В дискусията участие взе и Е.Тодорова, председател на УС на НФРИ.

Основният фокус на реформата се очаква да доведе до усъвършенстването на начина и инструментариума за извършване на индивидуална оценка на потребностите на хората с трайни увреждания. Бяха обсъдени възможностите за:

- Въвеждане на международния стандарт WHODAS 2.0 – Международната класификация на функционирането, уврежданията и здравето (ICF) на СЗО.
- Мултидисциплинарен екип за оценка – оценката да се извършва от широк кръг от специалисти: социален работник, специалист по здравни грижи/рехабилитация, психолог, педагог, трудов посредник и представител на общината.
- Въвеждане на специфичен подход според увреждането при разграничаване и адаптиране на въпросите за деца с увреждания и за лица с ментални дефицити, съобразено изцяло със специфичните им затруднения.

На втората среща на 25 септември Е.Тодорова подкрепи преминаването към по-функционален и индивидуализиран подход при оценката на потребностите на хората с увреждания, като подчерта необходимостта реформата да гарантира съществуващите права, сигурността и непрекъсваемостта на подкрепата; индивидуална оценка на асистентите, вместо автоматични ограничения въз основа на възраст; признаване на практическия опит на семейните асистенти и недопускане на по-ниско заплащане единствено поради родствената им връзка с ползвателя; гарантиране на непрекъснатата и заместваща помощ, съобразена с реалните потребности на човека, включително извън обичайното работно време; отпадане на задължителното периодично изготвяне на План за интеграция на всеки 12–18 месеца, когато това не е обосновано от индивидуалните потребности; пилотно прилагане и оценка на новия модел преди националното му въвеждане, без ограничаване на съществуващите права и подкрепа.

Е.Тодорова подчерта, че реформата трябва да поставя човека в центъра на системата, да отчита индивидуалните му потребности и да създава повече възможности за избор, самостоятелност и достоен живот, личната помощ трябва да осигурява реална подкрепа, а не да се превръща в източник на нови административни ограничения.

Покана за Търговска мисия с участие на български МСП в Sri Lanka Expo 2027, 12–18 януари 2027 г., гр. Коломбо, ДСР Шри Ланка

Краен срок за кандидатстване: 14 октомври 2026 г.

В изпълнение на Проект № BG16RFPR001-1.013-0001 „Реализация на мерки за интернационализация на българските МСП чрез подкрепа дейността на Изпълнителна агенция за насърчаване на малките и средните предприятия (ИАНМСП) – Фаза 2“, финансиран от Програма „Конкурентоспособност и иновации в предприятията“ 2021-2027, съфинансирана от Европейския съюз,

Изпълнителната агенция за насърчаване на малките и средните предприятия (ИАНМСП) организира Търговска мисия с участие на български МСП в Sri Lanka Expo 2027, 12–18 януари 2027 г., гр. Коломбо, ДСР Шри Ланка. Поканени за участие в търговската мисия са малки и средни предприятия от различни икономически отрасли, като: дигитализация и изкуствен интелект; финтех и киберсигурност; машиностроене и автоматизация, както и технологии за хранително-вкусовата промишленост и др., които развиват икономическа дейност в секторната насоченост на търговската мисия и са част от националните и регионалните приоритетни сектори, съгласно Националната стратегия за малките и средни предприятия 2021-2027 г. (НСМСП 2021-2027), посочени в приложение №2 от Правилата за организиране, провеждане и участие на български производители в търговски мисии в чужбина, организирани от ИАНМСП. Търговската мисия е изцяло насочена към подпомагане на интернационализацията на МСП в по-слабо развити райони райони (Северозападен, Северен централен, Североизточен, Югоизточен и Южен централен район), както и към МСП, които могат да докажат извършването на дейности в по-слабо развит район.

Sri Lanka Expo 2027 е международно търговско изложение, организирано от Sri Lanka Export Development Board (EDB) – държавният орган на Шри Ланка, отговарящ за насърчаването на износа и развитието на международните търговски отношения. Организаторите позиционират изложението като международна платформа, чрез която местните компании да бъдат свързвани с глобални пазари, международни партньори и инвеститори. Шри Ланка разглежда Expo 2027 и като инструмент за интегриране на местните компании в глобалните вериги за стойност. Това позволява на българските участници да се срещнат с конкретни потенциални клиенти, дистрибутори, инвеститори и партньори за R&D сътрудничество.

Предварителната програма на събитието предвижда различни секторни сесии, както и инвестиционен форум, чиято цел е свързване на инвеститори с проекти и

предприятия с потенциал за растеж, както и насърчаване на двустранни партньорства, капиталови инвестиции и устойчиви бизнес инициативи.

За участие в Търговската мисия, Агенцията поема изцяло или частично разходите **на един представител от класирано предприятие**, а именно:

- Разходи за пътуване (самолет, влак, автобус);
- Трансфери и вътрешен транспорт;
- Хотелско настаняване;
- Разходи за входни такси за посещение на конференции/нетуъркинг събития;
- Друг вид разходи, свързани с основната цел на търговската мисия;
- Разходи за организация на бизнес срещи и посещения по места;
- Разходи за реклама на мероприятията и публикации в пресата и в електронните медии в страната и чужбина и др.

Право на участие в мисията имат представляващи предприятието, собственици, основатели, съоснователи, членове на управителния съвет, членове на борда на директорите, председатели, акционери и др., които участват активно във взимането на решения за фирмата. За участие може да бъде определено и лице, служител на съответното предприятие кандидат, назначено на трудов договор.

Участието на българските предприятия в търговски мисии в чужбина представлява минимална помощ, като не трябва да попадат в забранителните режими на Регламент (ЕС) №2023/2831 на Комисията от 13.12.2023 г. относно прилагането на чл. 107 и чл. 108 от Договора за функционирането на Европейския съюз към помощта “de minimis” OB L от 15.12.2023 г.

За участие в търговската мисия, предприятието-кандидат трябва да отговаря на следните изисквания:

1. Да отговаря на критериите за микро, малко или средно предприятие съгласно чл. 3 и чл. 4 от ЗМСП по смисъла на §1, т.1 от Допълнителната разпоредба на Закона за малките и средните предприятия (ЗМСП);
2. Да няма публични задължения към държавата съгласно чл. 162, ал. 2, т.1 от Данъчно-осигурителния процесуален кодекс (ДОПК);
3. Да притежава допустим Код на основна икономическа дейност (КИД), съгласно Условия за допустимост на крайни получатели по на ПКИП (Приложение № 2), който отговаря на секторната насоченост на търговската мисия;
4. Не попада в недопустимите за финансиране области и сектори, съгласно чл.1, параграф 1 от Регламент (ЕС) 1060/2021;

„Свързани предприятия“ и „предприятия партньор“ по смисъла на чл. 4, ал. 3 и ал. 5 от ЗМСП и пар.1 от Допълнителните разпоредби на Търговския закон не могат да бъдат самостоятелни кандидати за участие в една и съща търговска мисия. В този случай, до класиране се допуска кандидата, чиито първоначални документи за участие в търговската

мисия в чужбина са постъпили по-рано в деловодството на МИР (за ИАНМСП), на електронен адрес: office@ sme .government .bg или на платформата www.b2bconnect.bg.

За кандидатстване за участие в търговската мисия, предприятието-кандидат следва да подаде следните документи:

Пълен пакет документи за кандидатстване!

1. Заявка за участие с „Критерии за оценка и класиране“ (**Образец 1**).
2. Декларация за минимални помощи (**Образец 2.1**).
3. Декларация за двойно финансиране (**Образец 2.2**)
4. Декларация за обстоятелствата по чл. 3 и чл. 4 от Закона за малките и средните предприятия (ЗМСП) за предходната приключила финансова година (**Образец 3**) и Указания за попълване на Декларацията (**Образец 3.1**)
 - Когато предприятието е свързано и/или предприятие партньор, към Декларацията се прилага и Справка за обобщените параметри на предприятието (**Образец 4**).
 - Документи, отразяващи разпределението на капитала за периода, за който се отнасят декларираните данни в Декларацията за обстоятелствата по чл. 3 и чл. 4 от ЗМСП
5. Пакет документи във връзка с Регламент (ЕС) № 2016/679 от 27 април 2016 г. за обработването на лични данни в рамките на ИАНМСП (GDPR) (**Образец 5**)
6. Декларация за липса на свързаност с друго предприятие кандидат (**Образец 6**)
7. Актуален документ, доказващ принадлежност към райони в преход или слабо развити райони. Предвид факта, че настоящият проект е насочен към подпомагане на интернационализацията на МСП в райони в преход (Югозападен район: област Благоевград, област Кюстендил, област Перник, Софийска област и София-град) и в по-слабо развити райони (Северозападен, Северен централен, Североизточен, Югоизточен и Южен централен район), финансирането на районите в преход е приблизително 1/6 от бюджета на Проекта, а за по-слабо развитите райони приблизително 5/6 от бюджета на Проекта.
8. Удостоверение за код на дейност по КИД-2008, издадено от Националния статистически институт (НСИ) за предходната приключила финансова година.
9. Удостоверение по чл. 87, ал. 6 от ДОПК за липса на публични задължения по чл. 162, ал. 2, т. 1 от ДОПК към държавата, издадено от Национална агенция за приходите (НАП) не по-рано от 6 месеца към датата на кандидатстване.

10. Разпечатка за актуално състояние на предприятието кандидат от Търговския регистър, дружествен договор, устав или друг валиден документ, в който ясно е посочено, че лицето е представляващ предприятието, собственик, основател, съосновател, член на управителния съвет, член на борда на директорите, председател, акционер или др., който участва активно във взимането на решения за фирмата или Разпечатка на справка от НАП за актуално състояние на всички/действащи трудови договори или друг валиден документ, в който ясно е посочено, че лицето е назначено на трудов договор в компанията към датата на кандидатстване за участие в търговската мисия в чужбина.

Предприятие, участващо за първи път в промоционални прояви (търговски мисии в чужбина или изложби в страната/чужбина), организирани от ИАНМСП **по текущия проект**, не подлежи на самофинансиране. ИАНМСП поема **100%** от направените за него разходи за участие в промоционалната проява.

Предприятие, участващо за **втори, трети и т.н.** път в промоционални прояви (търговски мисии в чужбина или изложби в страната/чужбина), организирани от ИАНМСП **по текущия проект**, възстановява **30%** от направените за него разходи за участие в промоционалната проява. Крайната сума от 30%-то финансиране от страна на кандидата, ще бъде прецизирана спрямо броя на одобрените за участие предприятия и същите ще бъдат уведомени преди подписване на договор за участие.

ИАНМСП ще сключи договор за участие с първите **12 класирани и одобрени предприятия**. Всички одобрени за участие предприятия следва да са запознати и да спазват Правилата за поведение при участие на представители на българските предприятия в търговски мисии в чужбина, организирани от ИАНМСП.

Посоченият период на провеждане на търговската мисия е индикативен. Организаторът си запазва правото, след уточняване на индивидуалните параметри на мисията (брой участници, полети, хотелски настанявания и др.) да промени, при необходимост, началната и/или крайна дата на провеждане на мисията.

При интерес за участие в търговската мисия, следва най-късно до 14.10.2026 г., сряда, включително, предприятието да подаде изискуемите документи по един от следните начини:

а) По поща, куриер или лично на адрес: Деловодство на ИАНМСП, 1000 София, ул. „Леге“ 2-4.

б) По електронен път и подписани с валиден КЕП на представляващия предприятието на office@me.government.bg или на платформа www.b2bconnect.bg на профила на проявата.

За допълнителна информация може да се обръщате към: Наталия Нечева, главен експерт в отдел „Международни прояви и сътрудничество“, тел. 02/ 940 79 37, e-mail: nt.necheva@me.government.bg и към Милена Грозева-Торп, главен експерт в отдел

„Международни прояви и сътрудничество“, тел. 02/ 940 79 79, email: m.thorp@sme.government.bg.

**Възможности за развитие на бизнеса в трансграничния регион България–Сърбия
чрез Проект № BGRS0600098 „Мащабиране на регионите (RESCALE)“, Приоритет 2
„Интегрирано развитие на граничния регион“, по Програма INTERREG VI-A IPA
България – Сърбия, съфинансирана от Европейския съюз**

Изпълнителната агенция за насърчаване на малките и средните предприятия е водещ партньор по проект № BGRS0600098 „Мащабиране на регионите (RESCALE)“, който се изпълнява от декември 2025 г. по Приоритет 2 „Интегрирано развитие на граничния регион“ на Програма INTERREG VI-A IPA България – Сърбия 2021–2027. Проектът е съфинансиран от Европейския съюз чрез

Инструмента за предприсъединителна помощ (IPA III). Програмата е част от по-широката рамка на Европейската политика за териториално сътрудничество (Interreg) и Инструмента за предприсъединителна помощ (IPA). Партньори на ИАНМСП са Търговско-промишлената камара на Сърбия и Научно-технологичният парк Ниш.

RESCALE прилага интегриран и поетапен модел за подкрепа на предприятията, който съчетава бизнес диагностика, развитие на капацитет, достъп до пазари, персонализирани услуги и подкрепа за иновации. Проектът е насочен към укрепване на икономическите връзки в трансграничния регион и към създаване на практически възможности за развитие на местните предприятия.

При интерес от страна на бизнеса, фирмите могат да заявят своето желание за участие като попълнят формата на следния линк: <https://forms.gle/TtL426vmiMs9cgmD8>

Основната цел на проекта е да подпомогне икономическото развитие на трансграничния регион чрез целенасочена подкрепа за малките и средните предприятия. Чрез последователен пакет от дейности предприятията ще имат възможност да повишат своя капацитет, да проучат нови пазари, да изградят бизнес контакти и да развият по-устойчиви и конкурентоспособни бизнес модели.

Проектът предвижда и специализиран аналитичен компонент, свързан с икономическото развитие на трансграничния регион, веригите на стойността и средата за развитие на предприятията и се реализира съвместно със Световната банка.

Подкрепата по проекта е организирана в четири тематични направления. Индикативният обхват на всяко направление включва, без да се ограничава до, следните теми:

- **ИНТЕРНАЦИОНАЛИЗАЦИЯ:** експортна готовност и потенциал за международно развитие; стратегии за навлизане на чуждестранни пазари; международен маркетинг; канали за дистрибуция; изграждане на партньорства и участие във вериги на стойността и др.;
- **ДИГИТАЛИЗАЦИЯ:** внедряване на цифрови решения и облачни технологии; автоматизация на процеси; киберсигурност; приложение на изкуствен интелект; управление на данни и развитие на дигиталния капацитет на предприятията и др.;
- **ЗЕЛЕНА ИКОНОМИКА:** ресурсна и енергийна ефективност; кръгова икономика; устойчиви бизнес модели; ESG практики; управление на екологичния риск и подготовка за приложимите изисквания към предприятията и др.;
- **ТУРИЗЪМ:** развитие и подобряване на туристически продукти и услуги; маркетинг и пазарно позициониране; дигитални инструменти; обслужване на клиенти; оперативна ефективност и трансгранично сътрудничество и др.

Тези направления очертават широк спектър от възможности, от технологично обновление до международно позициониране, от зелени решения до развитие на туристическия сектор. Проектът е създаден така, че всяко предприятие да може да намери своето място и своята перспектива за развитие в него.

Териториален обхват от страна на Република България: Програмният регион включва 6 области – Видин, Монтана, Враца, Софийска област (не включва София-град), Перник и Кюстендил.

Териториален обхват от страна на Република Сърбия: Програмният регион включва 7 окръга – Борски, Зайчарски, Нишавски, Топлички, Пиротски, Ябланички и Пчински.

Фази на Проекта: В началния етап на проекта се предвижда включването на до 100 предприятия от България и до 100 предприятия от Сърбия. Участието е безвъзмездно за предприятията. Предоставените услуги представляват минимална помощ „de minimis“, чийто размер се определя и натрупва поетапно съобразно стойността на конкретната подкрепа, предоставена на съответното предприятие. Индикативният максимален размер на помощта при участие във всички приложими фази може да достигне до 60 645 евро. За всяка фаза се сключва отделен договор, а стойността на помощта се акумулира с натрупване. Разпределението на дейностите е както следва:

ФАЗА 1: Бизнес Диагностика (100 МСП)

ФАЗА 2: Обучения и менторство (100 МСП)

ФАЗА 3: Проучване и навлизане на международни пазари (50 МСП)

ФАЗА 4: Позициониране на международни пазари (45 МСП)

ФАЗА 5: Персонализирани услуги за растеж и развитие (20 МСП)

ФАЗА 6: Иновации и прототипиране (4 МСП)

Кандидатстване и подбор: Поканата е насочена към български МСП, регистрирани и/или извършващи стопанска дейност в гореописаните погранични райони (Видин, Монтана, Враца, Софийска област, Перник и Кюстендил), както и от други райони на страната при спазване на определени условия, без публични задължения, с потенциал и желание за растеж, иновативна ориентация и готовност за активна трансформация в международна среда. Изборът на участници в Проекта се извършва въз основа на предварително дефинирани Условия и критерии за допустимост и оценка на предприятията.

При интерес от страна на бизнеса, фирмите могат да заявят своето желание за участие като попълнят формата на следния линк: <https://forms.gle/TtL426vmiMs9cgmD8>

С всяко предприятие, заявило интерес и предоставило валидни координати за контакт, експерт на ИАНМСП ще се свърже както по телефон, така и по електронна поща. В рамките на контакта ще бъдат представени процедурата за кандидатстване, приложимите условия, необходимите документи и сроковете за тяхното подаване.

Пълният пакет документи за кандидатстване по проекта „Мащабиране на регионите (RESCALE)“ можете да намерите на следния линк: <https://sme.government.bg/wp-content/uploads/2026/07/palen-paket-dokumenti-za-kandidatstvane-rescale.7z>

екипът на НФРИ